

Godkjent i representantskapets møte 8. juni 2017 /

W. H. H. 17/6-17

Protokoll fra representantskapets møte 16. mars 2017

Til stede:

Representantskapet: Reidar Sandal (leder), Tormod Andreassen, Ingrid Fiskaa, Helle Hammer, Toril Hovdenak, Kjetil Lund, Morten Lund, Peter Meidell, Iver Nordseth, Frank Sve, Ingebrigt Sørfonn, Paul Birger Torgnes og Randi Øverland

Forfall: Vidar Bjørnstad og Synnøve Søndergaard

Varamedlemmer: Lars Tvette og Jonas Varhaug

Varamedlemmer Lars Tvette og Jonas Varhaug trådte inn med stemmerett.

Fra hovedstyret: Øystein Olsen (sak 33-36) og Egil Matsen (sak 24-36). Leder av revisjonsutvalget Karen Helene Ulltveit-Moe (sak 33-34). De ansattes representanter Mona Sørensen (sak 24-36) og Nina Larsson Midthjell (sak 24-36)

Fra tilsynssekretariatet: Jan Frode Jakobsen, Randi Almås, Kristian Rudsta Andersen (sak 26- 27 og 30), Jan Tore Bergh (sak 26-27), Mats Pedersen (sak 26-29 og 30 og 32-36) og Kjersti Reinsnos (sak 26-27 og 30 og 34)

Fra Norges Bank: Bjarne Gulbrandsen (sak 24-36), Olav Mundal (sak 24-36), Birger Vikøren (sak 24-36), Runar Malkenes (sak 30 og 33-34), Ingunn Valvatne (sak 27-30 og 32-36) og Marius Ryel (sak 24-36)

Fra Deloitte AS: Henrik Woxholt (sak 24-28 og 30-36) og Roger Furholm (sak 24-28 og 30-36)

Møtetid: kl. 09:00 – 14:20

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

24/2017 Protokoll fra representantskapets møte

Saksdokument: Protokoll fra representantskapets møte 23. februar 2017

Vedtak: **Representantskapet godkjenner protokollen fra representantskapets møte 23. februar 2017.**

25/2017 Protokoll fra Den faste komité's møte

Saksdokument: Protokoll fra Den faste komité's møte 16. februar 2017

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra Den faste komité's møte 16. februar 2017.**

26/2017 Hovedstyrets oppfølging av representantskapets tilsynsrapporter

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 10. mars 2017 om hovedstyrets oppfølging av

representantskapets tilsynsrapporter

Det ble påpekt at representantskapet med dette innfører en ny framgangsmåte i saksbehandlingen, når det på denne måten bes om saksforberedelse fra tilsynssekretariatet.

Representantskapet fastslo at rapportenes innhold utelukkende er ment som konstruktive bidrag til det felles beste for Norges Bank.

Det ble kommentert at tilsynssekretariatet kan sette tidfrister for hovedstyrets svar på konklusjoner i tilsynsrapporter.

Vedtak: **Representantskapet legger opp til en grundig behandling av saken etter forberedelse av tilsynssekretariatet.**

27/2017 **Oppfølging av tilsynsgjennomgang - kontrollstruktur**

Saksdokument: Notat fra tilsynssekretariatet 10. mars 2017 om oppfølging av tilsynsgjennomgang om kontrollstruktur

Vedtak: **Med bakgrunn i notat og kommentarer i møtet får tilsynssekretariatet fullmakt til å slutføre svarbrev til hovedstyret. Representantskapet imøteser hovedstyrets svar på problemstillingene innen 5. mai 2017.**

28/2017 **Attestasjonsoppdrag vedrørende statens konti i Norges Bank**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 2. mars 2017 vedlagt attestasjonsuttalelse fra Deloitte AS vedrørende statens konti i Norges Bank

Stabsdirektør Birger Vikøren ga informasjon om saken, herunder om hvilke renter som gjelder for statens konti.

Vedtak: **Representantskapet tar attestasjonsuttalelse vedrørende statens konti i Norges Bank for 2016 til etterretning.**

Attestasjonsuttalelsen oversendes Finansdepartementet.

29/2017 **Godtgjørelse til ekstern revisor for 2016**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 3. mars 2017 om godtgjørelse til ekstern revisor for 2016

Vedtak: **Representantskapet godkjenner godtgjørelse til Deloitte AS for revisjon av Norges Banks årsregnskap 2016 med 10 000 000 kroner og forenklet revisjon av kvartalsregnskaper 2016 med 1 440 000 kroner eksklusiv merverdiavgift.**

30/2017 **Utkast til representantskapets rapport til Stortinget for 2016**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 3. mars 2017 vedlagt utkast til representantskapets rapport til Stortinget for 2016

Representantskapet gikk igjennom hele utkastet til dokument. Enkelte presiseringer og klargjøringer innarbeides.

Vedtak: **Representantskapet godkjenner rapporten til Stortinget for 2016.**

Leder av representantskapet får fullmakt til å justere rapporten i samsvar med drøftingene i møtet.

Rapporten oversendes Stortinget og publiseres.

31/2017 **Protokoll fra hovedstyrets møter**

Saksdokument: Protokoll fra hovedstyrets møte 8. februar 2017

Visesentralbanksjef Egil Matsen redegjorde blant annet for at Norges Bank ikke har registrert endring i interessen for hovedstyrets møter etter at protokollene nå offentliggjøres fortløpende. Det ble også redegjort for bakgrunnen for at enkelte dokumenter blir offentliggjort først lang tid etter møtet.

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra hovedstyrets møte 8. februar 2017.**

32/2017 **Aktuelle saker**

Visesentralbanksjef Egil Matsen redegjorde for pengepolitisk rapport og bakgrunn for hovedstyrets rentebeslutning.

Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering.**

33/2017 **Orientering om hovedstyrets revisjonsutvalg**

Leder i revisjonsutvalget, Karen Helene Ulltveit-Moe, ga en innledning og besvarte spørsmål, herunder om

- omfanget og kompleksiteten i arbeidet peker mot endringer eller justeringer som bør gjøres i organiseringen eller samarbeidet på kontrollområdet
- årsplan for internrevisjonen som på NBIMs område vektlegger operasjonell risiko, og om bakgrunnen for at markedsrisiko ikke har en mer framtrødende plass
- behovet for beredskap i perioder med uvanlig store markedssvingninger.

Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering.**

34/2017

Hovedstyrets årsplan for internrevisjonen 2017 og langstidsplan for internrevisjonen 2017 - 2020

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2017 vedlagt hovedstyrets årsplan for internrevisjonen 2017 og langstidsplan for internrevisjonen 2017-2020

Direktør for internrevisjonen, Ingunn Valvatne, innledet.

På spørsmål fra representantskapet redegjorde leder i revisjonsutvalget, Karen-Helene Ulltveit-Moe, blant annet om

- systemene for å overvåke korrupsjonssituasjonen knyttet til selskaper og områder hvor SPU er eksponert
- internrevisjonens vilkår for å utøve en reelt uavhengig kontroll, som anses å være god
- internrevisjonens forhold til og avgrensning mot tilsynssekretariatets oppdrag og arbeid.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets årsplan for internrevisjonen for 2017 og langstidsplan for internrevisjonen 2017-2020 til orientering.**

35/2017

Endringer i etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 3. mars 2017 vedlagt endringer i etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank

På spørsmål fra representantskapet informerte juridisk direktør Marius Ryel om

- bakgrunnen for forbeholdet om hvorvidt prinsippene kan gjøres gjeldende i datterselskaper i utlandet
- prinsippene vil gjelde for alle ansatte og konsulenter som arbeider for Norges Bank i utlandet
- ikrafttreddelsen av endringene og gjennomføringen i begge virksomhetsområdene.

Vedtak: **Representantskapet tar endringer i etiske prinsipper for ansatte i Norges Bank til orientering.**

36/2017

Oppdatering av hovedstyrets investeringsmandat til leder for NBIM

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 2. mars 2017 vedlagt oppdatering av hovedstyrets investeringsmandat til leder for NBIM

På spørsmål fra representantskapet redegjorde visesentralbanksjef Egil Matsen blant annet om

- formålet med fullmakten til å kunne eie inntil 30 pst. av noterte eiendomsselskaper
- habilitetsproblematikken mellom NBREM og NBIM innen henholdsvis unotert og notert eiendom
- eiendomsavkastningen styres og måles for både unotert og notert eksponering samlet
- hvorvidt verdiutviklingen for notert eiendom er korrelert med verdiutviklingen for unotert eiendom.

Vedtak: **Representantskapet tar oppdatering av hovedstyrets investeringsmandat til leder for NBIM til orientering.**

ORIENTERINGSSAKER

- a) Brev fra hovedstyret 3. mars 2017 vedlagt brev 15. februar 2017 til Finansdepartementet om Statens pensjonsfond utland – evaluering av strategiperioden 2014-2016

Visesentralbanksjef Egil Matsen redegjorde for saken og besvarte spørsmål blant annet om

- bakgrunnen for at hovedstyret i rapporteringen gir uttrykk for at avkastningen har vært god, selv om avkastningen fra enkelte strategier innen aksjeforvaltningen tidvis viser svakere resultat enn ren indeksforvaltning
- bakgrunnen for at risikorammen innen aksjeforvaltningen i begrenset grad synes å være utnyttet, og at dette nå har vart over noe tid
- forvaltningen generelt følges opp med tilstrekkelig lang tidshorison
- bakgrunnen for at mange enkeltelskaper følges tett selv om SPUs eierandel i hvert enkelt selskap normalt er svært begrenset
- bakgrunnen for at kostnadene som andel av forvaltningen har falt
- den offentlige rapporteringen fra NBIMs virksomhet tilfredsstillende behøver å være åpenhet, siden engelsk benyttes som arbeidsspråk og flere av begrepene er vanskelig tilgjengelige og framstår som omdiskuterte i offentlig ordskifte
- utviklingen i avkastningsavhengige honorarer.

- b) Brev fra hovedstyret 10. mars 2017 vedlagt rapporter om ansvarlig forvaltning, eiendomsforvaltningen og avkastning og risiko i Statens pensjonsfond utland i 2016

Visesentralbanksjef Egil Matsen redegjorde for saken og besvarte spørsmål, blant annet om

- hovedstyret er tilfreds med alle de avkastningstallene som er framstilt i tabell 22 i rapporten om avkastning og risiko i Statens pensjonsfond utland i 2016
- framgangsmåtene og hvilke hensyn som vektlegges ved oppnevning av styrer i de selskapene hvor SPU er blant de store eierne
- med henvisning til rapporten om ansvarlig forvaltning i SPU kapittel 2.2 om forskning og data, om utsiktene for at norske forskningsmiljøer og institusjoner kan involveres mer i dette arbeidet

- framstillingen av at ekskludering av våpen og tobakk fra forvaltningen av SPU innebærer «tap» gir et riktig bilde siden de etiske rammene er fastsatt ut fra helt andre formål
- bakgrunnen for at tre selskaper er solgt ut av porteføljen etter en vurdering av korrupsjonstilstanden.